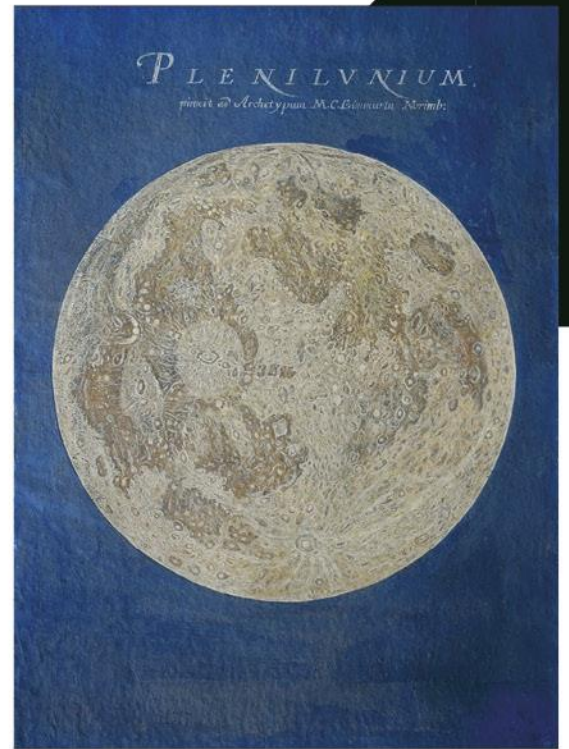

Museum
Leuven

VERBEELDING VAN HET UNIVERSUM

22.10.21
→ 16.01.22

RICHARD LONG

22.10.21
→ 20.03.22

© Richard Long; Courtesy Lisson Gallery
© Museo della Specola, Università di Bologna

IN DIT DOSSIER

EEUWIGE VERWONDERING	3
HET UNIVERSUM IN GODDELIJKE HANDEN: DE JOODS-CHRISTELIJKE TRADITIE.....	4
HET UNIVERSUM IN GODDELIJKE HANDEN: DE GRIEKS-ROMEINSE TRADITIE.....	4
DE GROTE ERFENIS: DE EUROPEES-ARABISCHE VERBEELDING VAN HET UNIVERSUM.....	5
HET UNIVERSUM OP MENSENMAAT	5
MET ANDERE OGEN	6
ER IS MEER	7
RICHARD LONG	9
BIOGRAFIE	9
SCULPTUREN	10
FOTOGRAFIE EN TEKSTWERKEN	11
MODDERWERKEN	14
WERKEN	14
PRAKTISCH.....	17
CONTACT	18

Beetje bij beetje ordenen wij onze kennis van het heelal, aan de hand van de ervaring van vele eeuwen, zorgvuldig overgeleverd van generatie op generatie.

Precies een eeuw geleden schreef de Leuvense professor Georges Lemaître deze woorden. Enkele jaren later formuleerde hij de theorie van de Big Bang. Het citaat is het vertrekpunt van 'Verbeelding van het universum', de centrale tentoonstelling van 'KNAL! Stadsfestival dan de Big Bang' waarvoor de universiteitsstad Leuven het decor levert.

Rode draad in de tentoonstelling is de eeuwige verwondering van de mens over de kosmos.

De tentoonstelling Voorbij de Oerknal in de Universiteitsbibliotheek van Leuven gaat verder en vertelt het vervolg van die verwondering, tot vandaag. Naast deze tentoonstellingen, vindt in M ook de solotentoonstelling van Richard Long plaats. De tentoonstellingen kaderen in KNAL! – het stadsfestival rond de ontdekking van de Big Bang-theorie. KNAL! is het stadsfestival dat wordt georganiseerd door KU[N]ST Leuven in samenwerking met spelers uit het culturele, wetenschappelijke en toeristische veld.

EEUWIGE VERWONDERING

Ik verklaar dat ik er helemaal niets van afweet.

Maar de aanblik van de sterren zet me altijd aan het dromen.

Vincent van Gogh (Arles, 1888)

Wie zijn wij en wat is onze plaats in het universum? Van in het begin wordt de mens bewogen door deze fundamentele vragen. Al duizenden jaren projecteren we die vragen op de sterrenhemel. Mythologie, religie, kunsten en wetenschappen bieden de meest uiteenlopende antwoorden. Elke verbeelding van het universum tracht ons te verbinden met het ondoorgrondelijke. Elke poging tot verklaring wil op de eerste plaats een gevoel van zekerheid scheppen, maar het diepe besef van onze nietigheid temidden van de grootsheid van de kosmos krijgt iedere keer opnieuw de overhand. Wat onveranderd blijft, is de eeuwige verwondering over het universum.

Curator Jan Van der Stock creëert samen met zijn team van kunsthistorici (Illuminare - Centre for Medieval and Renaissance Art, KU Leuven) een fascinerende blik op de uiteenlopende antwoorden die in de loop der eeuwen op deze cruciale vragen zijn gegeven.

Honderd absolute topstukken tonen hoe antwoorden in Europa en de Arabische wereld hun beslag kregen in beeldende kunsten en wetenschappen. Het is de

sterke band tussen waarneming en verbeelding die mensen in staat stelt om vragen en antwoorden te formuleren. De tentoonstelling brengt dat innig verband voor het voetlicht. De verbindende factor is telkens de verwondering. Het resultaat is een meanderende ode aan kunsten en wetenschappen.

HET UNIVERSUM IN GODDELIJKE HANDEN: DE JOODS-CHRISTELIJKE TRADITIE

In den beginne schiep God de hemelen en de aarde.
Genesis 1,1: 'de eerste dag' (6^e eeuw v. Chr.)

De verbeelding van het universum binnen de christelijke wereld steunt met het Hebreeuwse Bijbelboek Genesis op de joodse traditie waar ze uit voortkomt. Genesis opent met een verhaal dat de lezer onmiddellijk confronteert met het heelaal: In den beginne schiep God de hemelen en de aarde. Het is geen historische vertelling die op naïeve wijze uitlegt hoe het universum en het leven zijn ontstaan. We zien het verhaal vandaag als een literair en poëtisch beeld dat handelt over de ordening van de onpeilbare kosmos. Die liturgisch klinkende tekst is al zes eeuwen vóór de christelijke tijdrekening opgeschreven. Hij gaat in discussie met de omringende Mesopotamische religies door de hemellichamen hun goddelijke status te ontnemen. Tegelijk plaatst het verhaal de mens in het centrum van het universum als 'beeld en gelijkenis van God'.

HET UNIVERSUM IN GODDELIJKE HANDEN: DE GRIEKS-ROMEINSE TRADITIE

Guercino (Giovanni Francesco Barbieri)
Atlas draagt de hemelsfeer, 1646
© Musei Civici Fiorentini, Museo Stefano Bardini

*Terwijl alle andere schepselen naar de aarde staren,
gaf Prometheus de mensen een verheven zicht.
Hij beval hen naar het uitspansel te kijken en hun blik
naar de sterren te richten.*

Ovidius (Rome, 1ste eeuw)

De Griekse en de Romeinse Oudheid vertellen en beschrijven het ontstaan en de verbeelding van het universum in talloze en alomtegenwoordige mythen. Een pantheon van goden en godinnen die de ethische orde en het leven op aarde regelen, bevolken de kosmos. Deze oeroude verhalen zijn tot ver in de zeventiende eeuw een onuitputtelijke bron van inspiratie voor kunstenaars.

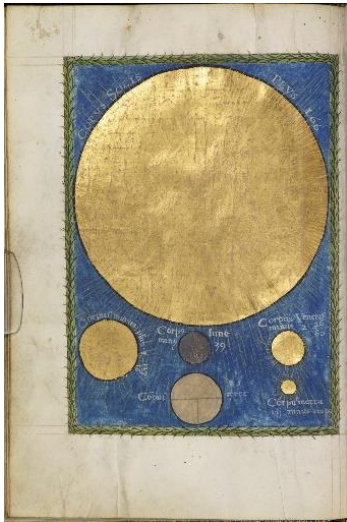
DE GROTE ERFENIS: DE EUROPEES-ARABISCHE VERBEELDING VAN HET UNIVERSUM

Kijk naar de zon. Zie de maan en de sterren.

Staar naar de schoonheid van het groen van de aarde. Denk na.

Parafrase naar Hildegard van Bingen(ca. 1170)

Het was de Griekse astronoom Ptolemaeus uit Alexandrië die omstreeks 150 n. Chr., mede op gezag van voorgangers zoals Aristoteles uit de vierde eeuw vóór Christus, het geocentrisch model van het universum, waarbij de Aarde in het centrum van heelal staat, wetenschappelijk heeft vastgelegd. In zijn traktaat De Almagest is de Aarde een bol die zich in het centrum van de kosmos bevindt. De Maan, de planeten, de Zon en de sterren draaien er in een complex stelsel van cirkels omheen. Dat was het basisconcept van de Europese en Arabische verbeelding van het universum dat meer dan 1500 jaar, tot diep in de zestiende eeuw, standhield.

De geocentrische verbeelding van het universum vond in het Westen steun in de christelijke opvatting over de schepping en werd van generatie op generatie overgeleverd. Daarenboven leverden ook Arabische astronomen nieuwe kennis aan door de bewegingen van de hemellichamen nauwkeurig te observeren en de Griekse astronomie te corrigeren. De Islamitische sterrenkunde kwam Europa binnen via Byzantium, Spanje en Zuid-Italië, dankzij verscheidene naar het Latijn vertaalde teksten. Ook een aanzienlijk deel van de klassiek Griekse wetenschap werd uit het Arabisch naar het Latijn omgezet en bereikte via deze weg West Europa.

Zon, Mars, Aarde, Venus, Maan en Mercurius

in: Christianus Probianus, Astronomia
Napels, 1478

© University of Manchester, Rylands
Medieval Collection

HET UNIVERSUM OP MENSENMAAT

*Niemand kan beweren een dokter te zijn
als hij de grondbeginselen van astrologie niet kent*
Hippocrates van Kos, ca. 400 v.chr.

De idee dat macro- en microkosmos innig met elkaar zijn verbonden, is al verwoord en verbeeld in de Mesopotamische, de Egyptische en de Griekse Oudheid. Ze gaan uit van de centrale plaats van de mens in het heelal. De individuele mens is de

'kleine wereld' (microkosmos) en weerspiegelt de 'grote wereld' of het universum (macrokosmos). Kosmos betekent de harmonische ordening of samenhang van de onderdelen in een organisch systeem. Gebeurtenissen en fenomenen die worden waargenomen in de macrokosmos, beïnvloeden bijgevolg de microkosmos. Astrologen zagen in de stand van de hemellichamen voortekens van gebeurtenissen die op aarde zouden plaatsvinden. Ze brachten zons- en maansverduisteringen en de stand van planeten in verband met het lot van een gebied of een individu.

MET ANDERE OGEN

Een nieuwe theorie opstellen is niet hetzelfde als een oude schuur afbreken en er een wolkenkrabber voor in de plaats neerzetten. Het is eerder als het beklimmen van een berg, het verkrijgen van nieuwe en ruimere inzichten, het ontdekken van onverwachte verbanden tussen onze uitgangspunten en de rijke omgeving.

Albert Einstein (Princeton – New Jersey, 1938)

De eeuwige verwondering over de grootsheid van het universum was en is nog altijd de sterkste impuls om oude opvattingen voortdurend aan nieuwe denkbeelden te toetsen en de verbeelding van het universum te verfijnen en bij te stellen.

In 1543 formuleerde Copernicus het eerste wiskundig model waarin de aarde en de andere planeten in cirkelbanen om de Zon draaien. De Zon was voor hem het middelpunt van het hele universum. Meer dan een halve eeuw later verbeterde Kepler het model, zodat het met grote precisie de bewegingen van de planeten kon beschrijven. In 1610 bevestigde Galilei met de eerste waarnemingen door een telescoop, de visie van Copernicus. De zwaartekrachttheorie van Newton ruimde in 1687 de laatste bezwaren tegen het heliocentrisme op. Newton toonde aan dat hemellichamen elkaar aantrekken. Door de visionaire verbeelding van Copernicus, het nauwgezette rekenwerk van Kepler, de telescopische waarnemingen van Galilei en de fundamentele theorieën van Newton kreeg een ander beeld van de kosmos gestalte. De mens bedacht hiermee voor zichzelf een nieuwe plaats in het universum.

De tentoonstelling eindigt met de grootste wetenschappelijke prestaties van de zestiende- en zeventiende-eeuwse Westerse astronomen. Ze zijn symbolisch geordend rond de lens van de telescoop waarmee Christiaan Huygens in 1655 zijn waarnemingen deed. Op de lens liet hij het vers van de Romeinse dichter Ovidius graveren: *Admovere Oculis Distantia Sidera Nostris* - "Zij brachten de verre sterren dichterbij onze ogen".

Het Copernicaanse beeld van het universum In: Andreas Cellarius, *Harmonia macrocosmica seu Atlas universalis et novus ...* Amsterdam, 1660
© Universiteitsbibliotheek Amsterdam

EN ER IS MEER

- Lezing 'Eeuwige verwondering' 04.11.21
- Lezing 'Verbeelding van het universum. De markiezin en de filosoof. Het universum als theater' 18.11.21

DENKVOER

M brengt een divers aanbod van lezingen, debatten en ontmoetingen onder andere in het kader van de tentoonstellingen. Parallel aan de tentoonstelling van 'Verbeelding van het universum' organiseert M twee lezingen.

Donderdag 4 november – 'Eeuwige verwondering'

- Spreker: curator prof. dr. Jan Van der Stock (KU Leuven)
- 19:00 – 20:30
- Locatie: M (let op: beperkte capaciteit)
- Taal: Nederlands
- Inschrijven: verplicht, per bubbel

Reservatie en tickets via

<https://www.mleuven.be/nl/denkvoer-eeuwige-verwondering>

Donderdag 18 november – 'Verbeelding van het universum. De markiezin en de filosoof. Het universum als theater'

- Spreker: Prof. em. Geert Vanpaemel (onderzoeker wetenschapsgeschiedenis aan de KU Leuven)
- 18.11.21 | 19:00 – 20:00
- Locatie: M (let op: beperkte capaciteit)
- Taal: Nederlands
- Inschrijven: verplicht, per bubbel

Reservatie en tickets via

<https://www.mleuven.be/nl/universum-als-theater>

RICHARD LONG

Richard Long (°1945), een van de belangrijkste Britse kunstenaars, heeft de manier waarop we naar een sculptuur kijken veranderd. In zijn werk herschikt hij natuurlijke materialen zoals stenen en hout in oervormen die naar de kosmos en het universum verwijzen.

Richard Long heeft vooral wandelen het medium van zijn kunst gemaakt, waarbij de natuur en uitgestrekte landschappen zijn belangrijkste inspiratie vormen. Tijdens zijn lange wandelingen overal ter wereld maakt hij vaak sculpturen onderweg, als sporen van doorgang en transformatie. Zijn werk in geometrische vormen benadrukt zowel de orde als de diversiteit van de kosmos. Ze kunnen gezien worden als metaforen voor het bestaan en zijn een neerslag van zijn ideeën over reizen, plaatsen, afstanden, tijd, ruimte en beweging.

“Bij het maken van een wandeling, volg je de hele geschiedenis van de mensheid, van de vroege migraties te voet uit Afrika die mensen over de hele wereld brachten.”

Richard Long

Richard Long is zowel gefascineerd door hedendaagse ideeën als door de prehistorie. Hij hanteert klassieke geometrische vormen zoals lijnen en cirkels in relatie tot bergen, woestijnen, kustlijnen, graslanden, rivieren en sneeuwlandschappen. Vergankelijkheid is een belangrijk aspect van zijn werk in de natuur. Hij gebruikt voornamelijk ruwe vulkanische gesteentes, drijfhout, water, soms leisteen, naast zijn eigen voetstappen. Zijn modderwerken in binnenruimtes, gemaakt met zijn eigen handafdrukken, kunnen gezien worden als een verwijzing naar prehistorische grotschilderingen. Richard Long beschrijft elk van zijn afzonderlijke werken als eenvoudig, hoewel er toch complexiteit optreedt door de diverse media die hij gebruikt: fotografie, tekstwerken, sculpturen, publicaties, tekeningen en modderwerken.

Curator: Eva Wittocx

De tentoonstelling kadert in KNAL! – het stadsfestival rond de ontdekking van de Big Bang-theorie.

KNAL! Stadsfestival van de Big Bang wordt georganiseerd door KU[N]ST LEUVEN in samenwerking met de stad Leuven en de KU Leuven en focust op de fascinatie voor de kosmos en de impact ervan op wetenschap en cultuur.

© Richard Long; Courtesy Lisson Gallery.
Photography by James Wainman.

BIOGRAFIE

Sir Richard Julian Long (°1945) is een Engelse kunstenaar die woont en werkt in Bristol.

Hij studeerde aan de Saint Martin's School of Art in Londen. In 1976 vertegenwoordigde hij zijn land op de Biënnale van Venetië. Hij won verschillende prestigieuze prijzen en nam deel aan een indrukwekkende lijst van tentoonstellingen wereldwijd. Zijn werk is aanwezig in de belangrijkste publieke en private collecties.

SCULPTUREN

Tijdens zijn wandelingen in de natuur brengt Richard Long interventies aan in het landschap. Doordat hij daarbij enkel werkt met de materialen die hij rondom zich vindt, maakt hij de natuur zelf tot onderwerp én materie van zijn werk. De aarde wordt een sculptuur.

Maar de karakterisering van Richard Long als ‘kunstenaar in de natuur’ leidt tot een schijnbare paradox: hoe en wat toont hij in een museumcontext? Eén antwoord daarop vormen de sculpturen of vloerwerken die hij in binnenruimtes tentoonstelt. Ze zijn opgebouwd uit natuursteen of drijfhout, gerangschikt in geometrische basisvormen zoals de cirkel, de ellips of de rechthoek. De materialen komen rechtstreeks uit de natuur, en brengen de natuur letterlijk naar het museum. Ze vormen een extensie van wat Long doet tijdens zijn wandelingen: een kleine ingreep aanbrengen of een spoor achterlaten in de omgeving – enkel is die omgeving nu de museumzaal.

De sculpturen spreken in hun geordende ruwheid in de eerste plaats onze zintuigen aan, en herinneren ons aan onze fysieke band met de planeet. Het werk *Basalt Ellipse* (2000) is opgebouwd uit basalt, een vulkanisch stollingsgesteente dat uit het binnenste van de aarde tot ons is gekomen – een getuige van de onmetelijke kracht en schoonheid van de natuur. De sculpturen hebben tevens een sterke fysieke aanwezigheid, ook op manieren die niet meteen evident zijn – zoals in hun zwaarte en hoe ze de zwaartekracht tastbaar maken.

Maar ook op symbolische wijze representeren ze de natuur, in hun vormen die verwijzen naar de aarde en andere hemellichamen. Een samenvatting van het heelal.

Richard Long, *Basalt Ellipse*, 2000, courtesy the artist and Konrad Fischer Galerie © photo Daniel Steinfeld, VG Bild-Kunst, Bonn

FOTOGRAFIE EN TEKSTWERKEN

Wandelen staat centraal in het werk van Richard Long. Sinds de late jaren '60 onderneemt hij wandelingen door desolate, verwilderde gebieden en landschappen. Tijdens die tochten zondert hij zich volledig af van de buitenwereld: gedurende enkele dagen of weken trekt hij in z'n eentje rond, kamperend in de natuur. Hij gaat er op zoek naar een verregaande verbinding met de omgeving en de aarde in het geheel. En telkens laat hij een bewust spoor na van zijn aanwezigheid: een lijn waar hij door het gras of de sneeuw wandelde, een aantal geordende stenen, of een tapijt van zand dat de grond bedekt. Het zijn beperkte ingrepen, waarmee hij de natuurlijke orde niet wil verstoren, maar ze net onder de aandacht brengen.

Tijdens en op basis van zijn wandelingen maakt Richard Long foto's en tekstwerken. Ze dienen enerzijds om het ongrijpbare en vluchtige van de wandeling om te zetten in een tastbaar iets, iets dat ook met een publiek gedeeld kan worden. De foto's krijgen opschriften die verwijzen naar de plaats en de tijd van Longs aanwezigheid. Zo kunnen ze de verbeelding van de toeschouwer aanspreken, en concepten als tijd, afstand, schaal en ruimte bevattelijk maken. De teksten zijn als poëzie die de indrukken die de kunstenaar tijdens een wandeling opdeed, gecombineerd met informatie over de trip, naar een woordenritme vertalen. Zijn werk getuigt van een bijzondere band tussen mens, natuur en het heelal, vertaald naar eenvoudige vormen en beelden.

In M toont Richard Long twee soorten tekstwerken. Een selectie van ingekaderde teksten, en vier tekstwerken die rechtstreeks op de tentoonstellingsmuren aangebracht of geplakt wordt en zo ruimtelijk worden. Deze tekstwerken op de muur treden in dialoog met de monumentale sculpturen en de modderwerken. Hun formaat in M werd bepaald in verhouding tot de M-ruimtes en de andere kunstwerken in de zaal. De werken die op de muren in M komen werden gekozen met het oog op de link tussen natuur en ruimte of het universum.

© Richard Long, Time and Distance
Distance and Time
2014, courtesy the artist and Konrad Fischer Galerie

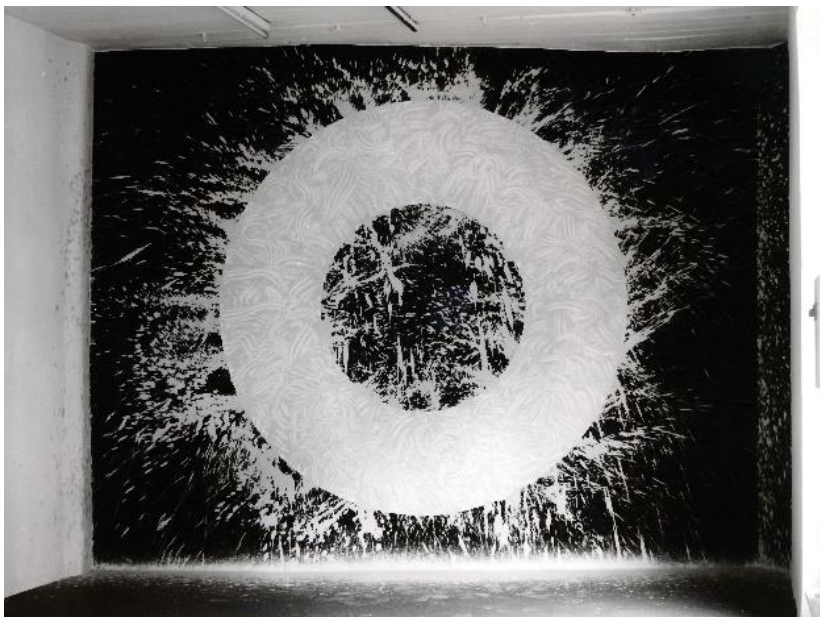

MODDERWERKEN

Richard Long werkt uitsluitend met materialen die in de natuur voorhanden zijn. Dat is niet anders wanneer hij zich waagt aan muurwerken. Het werk in deze zaal bestaat uit modder, en is door Richard Long met de hand aangebracht. Zijn proces is simpel en intuïtief: hij brengt modder aan op de muur en laat die spatten en naar beneden druipen onder invloed van de zwaartekracht. Sommige composities doen denken aan een waterval. De snelheid waarmee het werk wordt uitgevoerd blijkt uit de willekeurige spatten, de vingersporen en afdrukken die Long achterlaat.

In M zullen twee nieuwe modderwerken gemaakt worden door Long. Een bestaande uit een geometrische vorm op de hoge muur in zaal 1.F., en een werk als een waterval op zwarte ondergrond in zaal 1.E. Ze verwijzen naar basiselementen van het universum, een planeet, aarde en water.

Het gebruik van modder is voor Richard Long vanzelfsprekend. Het is een natuurlijk materiaal, een mengsel van aarde en water. Al van kinds af aan speelde Long met modder, in de rivier de Avon in Bristol, waar hij opgroeide en nog steeds woont. Zo geven de composities van de modderwerken enerzijds uiting aan de individuele expressie van de kunstenaar. Anderzijds zijn ze bewust vormgegeven om bredere connotaties op te roepen: modder komt op de hele aarde voor, en de composities van de schilderijen zijn opgebouwd uit oervormen zoals de lijn en de cirkel. Het afdruipe van de modder maakt de zwaartekracht aanschouwelijk. De werken zijn ook plaatsgebonden, want voor elke tentoonstelling maakt Long een nieuw, uniek modderwerk. Na afloop van de tentoonstelling zullen de werken in M verdwijnen.

© Richard Long; Courtesy Lisson Gallery. Photography by Ken Adlard.

WERKEN

SCULPTUREN

Black White Green Pink Purple Circle

1998

Zwitserse en Italiaanse steen | Pierre suisse et italienne | Swiss and Italian stone

650 cm diameter

Courtesy Galerie Tschudi

Basalt Ellipse

2000

Basaltsteen | Pierre de basalte | Basalt stone

696 x 280 cm

Courtesy Konrad Fischer Galerie

Rhine Driftwood Line

2001

Drijfhout | Bois flotté | Driftwood

Courtesy Konrad Fischer Galerie

Quiet Skies Circle

2020

Delabole leisteen | Ardoise de Delabole | Delabole slate

220 cm diameter

Courtesy Lisson Gallery

TEKSTWERKEN

Deze tekstwerken hebben geen vast formaat:

The Space of Time

160,7 x 675 cm

Kilimanjaro Mississippi

350 cm x 196 cm

Perpetual Motion

102,7 x 160 cm

Space Earth
195,6 x 400 cm

Ingekaderde tekstwerken:

Cuckoo Walk
2014
159 x 105,5 cm
Courtesy Lisson Gallery

Entropy Stones
2004
160 x 109 cm
Courtesy Lisson Gallery

Anywhere
2008
112 x 176 cm
Courtesy Lisson Gallery

Moon Walk, England
2010
89 x 145 cm
Courtesy Lisson Gallery

MODDERWERKEN

Twee modderwerken worden in situ gerealiseerd door de kunstenaar in M Leuven in oktober 2021.

FOTOGRAFIE

Blowing in the wind
1981
Foto | Photo
92 x 117 cm
Courtesy Lisson Gallery

Passing by, Warli Tribal Land Maharashtra, India
2003
Giclée druk op Somerset papier | Impression giclée sur papier Somerset | Giclée

print on Somerset paper
81,5 x 118 cm
Courtesy Lisson Gallery

Leopard, Warli Tribal Land Maharashtra, India
2003

Giclée druk op Somerset papier | Impression giclée sur papier Somerset | Giclée
print on Somerset paper
81,5 x 121,5 cm
Courtesy Lisson Gallery

Footpath Waterline, India
2003

Giclée druk op Somerset papier | Impression giclée sur papier Somerset | Giclée
print on Somerset paper
81 x 121 cm
Courtesy Lisson Gallery

Flash Flood, South Africa
2004

Kleurenfoto met tekst | Photo couleur avec texte | Colour photograph with text
84,5 x 129 cm
Courtesy Lisson Gallery

Granite
2005

Kleurenfoto met tekst | Photo couleur avec texte | Colour photograph with text
88 x 129 cm
Courtesy Konrad Fischer Galerie

Lull before a Storm, Pride before a Fall
2007

Kleurenfoto met tekst | Photo couleur avec texte | Colour photograph with text
87 x 129 cm
Courtesy Konrad Fischer Galerie

Rolling Stones, An Eleven Day Walk in Norway 2008
2008

Foto en handgeschreven tekst | Photo et texte manuscrit |

Photograph and handwritten text
82 x 112 cm
Courtesy Lisson Gallery

Tigerline
2010
Foto en tekst | Photo et texte | Photograph and text
85 x 113 cm
Courtesy Galerie Tschudi

Engadine Line
2013
Foto en tekst | Photo et texte | Photograph and text
84,5 x 102,5 cm
Courtesy Lisson Gallery

Larksong Line
2015
Foto en handgeschreven tekst | Photo et texte manuscrit | Photograph and
handwritten text
90 x 144 cm
Courtesy Galerie Tschudi

PRAKTISCH

M LEUVEN

Vanderkelenstraat 28

3000 Leuven

+32 (16) 27 29 29

info@mleuven.be

www.mleuven.be

Plan je route naar het museum

Met de fiets

Alle fietsers zijn welkom. Je kan je fiets makkelijk en veilig achterlaten in de fietsenparking onder het Rector de Somerplein. Van daaruit is het nog twee minuten wandelen naar het museum.

Met het openbaar vervoer

Het museum bevindt zich op tien minuten wandelen van het station van Leuven. Kom je met de bus, dan is het Rector de Somerplein de dichtstbijzijnde halte. Stippel je route uit met Google Maps.

Met de auto

Het nieuwe circulatieplan leidt je in verschillende lussen naar Leuven en de parkings. Vermijd je liever het verkeer in de stad? Parkeer dan je auto op een van de randparkings en neem gratis de bus naar het centrum. Parkeer je liever dichtbij? Dan is er parking Ladeuze, op twee minuten wandelen van het museum. Je vindt er ook 18 plaatsen voor personen met een beperking (hoogte parking: 1.90m). Klik hier voor meer informatie over het circulatieplan en alle parkeermogelijkheden.

CONTACT

Hanne Grégoire
Diensthoofd Communicatie & Pers
hanne.gregoire@mleuven.be
+32 (0)472 95 52 26

Samantha Fadahunsi
Medewerker Communicatie & Pers
samantha.fadahunsi@mleuven.be
+32 (0) 491 35 02 95

Link webpagina:

<https://www.mleuven.be/nl/verbeelding-van-het-universum>
<https://www.mleuven.be/nl/richard-long>

Link Prezly:

Beelden in hoge resolutie zijn te downloaden onderaan deze perspagina:
<https://mleuven.prezly.com/media>